CDA vrienden.

We hebben zojuist met elkaar een verkiezingsprogramma vastgesteld.

En we hebben de CDA kandidaten gekozen voor de Europese verkiezingen.

Wim, en alle andere kandidaten voor het Europees Parlement, van harte gefeliciteerd met jullie plek op de lijst!

Op 4 juni kunnen miljoenen Europeanen naar de stembus gaan.

En jullie zullen dan worden gekozen als onze vertegenwoordigers in Europa.

Jullie staan dan voor de Europese èn voor de Nederlandse belangen.

Met jullie inzet en met de inzet van alle CDA-leden gaan wij bij de komende Europees parlement verkiezingen weer voor goud!

Het is prachtig om te zien dat er ook nu enthousiaste en energieke mensen zijn die het CDA willen vertegenwoordigen.

Een mooie mix tussen jong en oud, man en vrouw, specialist en generalist.

Heel veel geluk, plezier en succes tijdens de komende campagne!

Op naar 8 CDA-zetels in het Europees parlement!

CDA-vrienden.

Vandaag mag ik u voor de 17e keer toespreken op het CDA-congres.

Voor mij is dat – zonder overdrijving – iedere keer een hoogtepunt.

Het is elke keer weer goed je thuis te voelen bij de mensen met wie je één grote, politieke familie vormt.

Maar ik ken deze plek ook van de andere kant.

Sinds begin jaren tachtig heb ik tientallen CDA-congressen – en toen nog partijraden- meegemaakt.

Ik heb geluisterd naar Piet Steenkamp, Dries van Agt, Ruud Lubbers, Elco Brinkman, Enneus Heerma en Jaap de Hoop Scheffer.

Ik heb verslagen gemaakt van deelsessies over De verantwoordelijke samenleving, Nieuwe wegen, vaste waarden en Samenleven doe je niet alleen.

In de late uurtjes preadviezen geschreven op amendementen, buitenlandse gasten rondgeleid en natuurlijk geborreld na afloop.

En nooit vergeet je het gevoel.

Het gevoel dat je ook krijgt na een lange dag campagnevoeren, soms in de regen en soms in de zon.

Uitgeput maar voldaan.

Het gevoel dat je samen met alle andere CDA'ers onze boodschap hebt mogen uitventen.

De saamhorigheid, het samen ergens voor staan en samen ergens voor gaan, dat maakt het CDA een sterke partij.

Ik sta hier vandaag als partijleider van het CDA.

Maar ook, en zeker vandaag, als premier van alle Nederlanders.

En ook vandaag wil ik hier en nu, op dit CDA Congres, verantwoording afleggen over mijn inzet om Nederland door deze crisis te loodsen.

Zorgen dat Nederland sterker uit deze crisis komt en dat onze kinderen en kleinkinderen niet de rekening van nu in de toekomst gaan betalen.

Vandaag is niet de dag om partijpolitiek te bedrijven.

Vandaag en de komende jaren gaan we in Nederland samen aan de slag, met respect voor de mening van iedereen, maar met de vastberaden wil er samen uit te komen en Nederland verder te helpen.

Samenwerken en vertrouwen hebben in elkaar.

In de politiek en in de samenleving.

Dat is het recept voor voorspoed en welvaart.

Generaties voor ons hebben Nederland zo opgebouwd.

Wij bouwen nu daaraan samen verder.

En leren onze kinderen en kleinkinderen hoe zij Nederland sterk en welvarend kunnen houden.

Dat doen we samen met onze coalitiepartners, PvdA en CU met wie we in stevige, maar constructieve onderhandelingen zitten.

Het kabinet heeft tot nu toe het nodige gedaan.

We hebben de afgelopen maanden al vele maatregelen genomen om de crisis aan te pakken.

Ik noem de Werk Tijd Verkorting.

Ik denk aan alle maatregelen om de financiële markten te laten functioneren.

En er wordt nu gewerkt aan een akkoord met een pakket van maatregelen.

Een pakket dat de economie stimuleert in deze moeilijke jaren.

Dat de bedrijvigheid bevordert.

Dat werkgelegenheid versterkt en dat bijdraagt aan herstel van vertrouwen.

Een pakket dat evenzeer solide en houdbaar is.

Ieder van ons weet immers dat je niet kan blijven lenen.

Gratis geld bestaat niet.

U en ik, wij belastingbetalers moeten alles uiteindelijk toch betalen.

En als wij het niet doen, moeten onze kinderen dat doen.

En dat is niet hoe wij met de toekomst van Nederland om willen gaan.

Wij nemen een voorbeeld aan onze ouders en grootouders.

Zij hebben Nederland na de oorlog opgebouwd en daaraan hebben wij onze huidige welvaart te danken.

De vraag is: hoe laten wij ons land achter voor onze kinderen en kleinkinderen?

De crisis van nu vraagt om solidariteit tussen de generaties.

En dat is precies waarom het CDA en ik als premier het zo belangrijk vinden om de overheidsfinanciën beheersbaar te houden.

Als je minder inkomsten hebt en de uitgaven stijgen, zul je, hoe pijnlijk ook, kosten moeten beheersen.

U doet dat thuis, en zo doen wij dat ook.

Als CDA staan we altijd sterk als het zwaar weer is.

Dat hebben wij in het verleden gedaan onder leiding van Dries van Agt en Ruud Lubbers.

En dat hebben we ook de laatste jaren laten zien toen wij de Sociale Zekerheid en het Zorgstelsel hebben hervormd.

Door deze eerdere hervormingen staat Nederland er nu ten opzichte van ons omringende landen beter voor.

Maar deze voorsprong willen we nu wel vasthouden.

Dat betekent stug doorwerken aan het vergroten van de participatie in Nederland.

Ook als de conjunctuur tegenzit.

Daarom heeft Piet Hein Donner de Werk Tijd Verkorting geïntroduceerd en is hij nu bezig deeltijd WW mogelijk te maken.

We kunnen het ons in Nederland niet permitteren dat talenten van mensen verloren gaan.

Iedereen is nodig en iedereen doet mee.

Door te werken, door te leren of door te zorgen voor kinderen, ouderen of zieken.

Mensen en hun talenten vormen het grootste kapitaal dat Nederland bezit.

Onze voorsprong willen we ook behouden door ons in te zetten voor een goed werkende economie in Nederland en Europa en ver daar buiten.

Globalisering en wereldhandel hebben alle mensen in de wereld met elkaar verbonden.

Alleen oplossingen binnen Europa, en op wereldschaal, kunnen uitzicht bieden op de economische uitdagingen waar we nu voor staan.

Wij hebben Europa nodig.

Nederland is geen eiland.

Nederland en Europa zijn onafscheidelijk.

Wij waren erbij toen de Europese Unie werd opgericht.

Wij hebben bijgedragen aan de toekomst van Europa met de verdragen van Maastricht en Amsterdam.

Onze ouders en grootouders hebben in moeilijke tijden gezien dat Europa ook in het belang van Nederland is.

En vandaag zien we dit evenzeer.

Nu de financiële markten hebben gefaald, is het van belang een goed werkende sociale markteconomie in stand te houden.

Europese markten voor goederen, diensten, kapitaal en arbeid hebben immers heel veel welvaart opgeleverd.

In Europa en in Nederland.

We moeten alle positieve krachten mobiliseren en richten op de toekomst.

Dat vergt dynamiek en optimisme.

Dynamiek betekent: banen, innovatie, welvaart.

Dynamiek krijgen we door mensen uit te dagen tot het uiterste te gaan.

Kansen te grijpen, mogelijkheden te benutten.

Door te investeren in innovatie, woningen, infrastructuur, duurzame energie, door ruimte te geven binnen rigide systemen zoals de zorg.

Dynamiek vergt veranderingsgezindheid.

Een activerende sociale zekerheid, een goed werkende arbeidsmarkt en een aantrekkelijk klimaat voor ondernemers.

Basisvoorwaarden die nodig zijn om de economie draaiend te houden.

En dat is hard nodig.

De wereldeconomie is hard getroffen door de kredietcrisis.

In Nederland hebben we voor het eerst sinds jaren te maken met een krimp van de economie.

Een krimp in plaats van groei.

Iets dat we niet meer gewend zijn.

Onze economie krimpt dit jaar met 3,5%.

Dit heeft ook gevolgen voor de werkgelegenheid.

In 2008 hadden we nog een werkloosheid van 304.000 mensen.

De verwachting voor 2010 is dat 675.000 mensen aan de kant zullen staan, dat is bijna 9% van de beroepsbevolking.

Ook de overheidsfinanciën zullen fors verslechteren.

Daar waar we een begrotingsoverschot van 1% hadden in 2008, gaat het naar – 5,5% in 2010.

De Staatsschuld stijgt in korte tijd van 42% van het Bruto Binnenlands Product naar 58%.

En als we niet ingrijpen stijgt die schuld naar ongeveer 80%.
Bij overheidsmaatregelen wil ik hier wel waarschuwen voor hele hoge verwachtingen.

De overheid kan geen wonderen verrichten, we zijn wat betreft de economie nu eenmaal ook afhankelijk van de landen om ons heen.

Als overheid kunnen wij wel randvoorwaarden scheppen voor een goed ondernemersklimaat, voor werkgelegenheid, voor dynamiek en innovatie.

Dat doen we als Rijksoverheid, maar tegelijkertijd zien we dat provincies en gemeenten investeringen naar voren halen om de economie te stimuleren.

Tijdens mijn Nieuwjaarsspeech in Haarlem heb ik onze CDA bestuurders daartoe opgeroepen en ik ben verheugd dat die handschoen in vele regio's is opgepakt.

En ook hier werken we als CDA'ers weer samen. Onze gedeputeerden en wethouders samen met onze ministers en staatssecretarissen.

Door nu te investeren, bouwen we ook aan de toekomst van Nederland.

Straks als de economie weer aantrekt hebben we profijt van deze investeringen.

Maar soms lukt het niet projecten van de grond te krijgen.

Projecten blijven vaak steken in tijdrovende procedures.

En dat terwijl juist nu slagvaardigheid is vereist.

Daarom ben ik voornemens in samenspraak met de ministers van Verkeer en Waterstaat en VROM te komen tot een Crisis- en Herstelwet.

Een wet die bijvoorbeeld de bevoegdheid kan geven regelvrije gebieden aan te wijzen zodat we de procedures flink kunnen inkorten.

Dames en heren.

U weet, dit jaar is het Calvijnjaar.

Nederland is een calvinistisch land.

In de zin van hard werken, spaarzaam leven en vasthoudend zijn.

De link tussen Calvijn en de huidige crisis is snel gelegd.

Deze crisis is ontstaan door gelddenken en onverantwoord financieel gedrag.

Calvijn zag heel scherp dat de samenleving niet kan zonder een moreel kompas.

En die les is ook nu actueel.

Dat lijkt me voor de financiële sector een heel gezond vertrekpunt voor de toekomst.

En dat is ook de reden waarom ik afgelopen week samen met bondskanselier Merkel een krachtig pleidooi heb gehouden de huidige regelgeving en het toezicht aan te passen.

Zodanig dat grenzen worden gesteld aan excessief en onverantwoord handelen, ook en vooral in de financiële sector.

Denk aan het aanpakken van belastingparadijzen en een perverse bonuscultuur.

Wij zullen dit samen inbrengen bij de komende G20-top in London.

Beste CDA – vrienden.

De komende jaren worden geen gemakkelijke jaren.

Van iedereen, van jong en oud, van hoog- en laagopgeleid en van rijk en arm zullen offers worden gevraagd.

Alleen zo kunnen we Nederland ook in de toekomst rijk en welvarend houden.

Maar we laten niemand vallen.

Want iedereen is belangrijk en iedereen doet mee.

Omdat het sociaal gezien wenselijk is en economisch gezien noodzakelijk.

Dat betekent niet voor iedereen het behoud van de huidige baan. Maar dat betekent wel voor iedereen perspectief op werk.

Misschien niet direct.

Misschien niet in dezelfde sector.

Maar we zullen er alles aan doen om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen.

Er worden dus offers van mensen gevraagd.

Van ouderen, doordat er wordt afgezien van de indexatie van hun pensioenen.

Van werkenden doordat we zullen moeten kiezen voor loonmatiging.

En van jongeren doordat we een grotere staatsschuld op hun schouders leggen.

Iedereen brengt offers, ook aan de top.

Laat ik het maar eens onomwonden zeggen.

Er is voor deze kredietcrisis niet één schuldige aan te wijzen.

Velen zijn verantwoordelijk, maar er is een groep die nog steeds niet begrijpt wat er aan de hand is.

Mensen die speelden met het geld van anderen, aangedreven door dubieuze financiële prikkels en die daar zelf veel geld mee verdienden.

Er zijn onverantwoorde risico's genomen en het is deze groep die de overheid soms verwijt gefaald te hebben.

Maar het gaat niet alleen om bestuurders van banken en financiële instellingen.

Ik lees over zorgbestuurders die niet minder dan een modaal jaarsalaris per maand willen verdienen.

Of ik lees dat een directeur van een woningcorporatie een Maserati als dienstauto heeft aangeschaft.

Over dat laatste kan ik alleen maar dromen….

Ik wil dat bestuurders in Nederland zich houden aan een nieuwe Balkenende-norm.

Dat is voor mij dan niet het salaris van de minister-president.

Mijn nieuwe norm is dat je verantwoordelijkheid neemt voor de taak die je hebt gekregen.

Dat je niet wegloopt als het moeilijk wordt.

Dat je luistert naar de mensen waar je zorg voor draagt.

Dat je weet en laat merken in je doen en laten dat het om hen gaat en niet om jezelf.

Voor mij zijn de helden van Nederland de mensen die niet werken voor zichzelf, maar voor de toekomst van mensen. En de toekomst van Nederland.

Voor mij zijn de helden van Nederland de mensen die werken in het onderwijs.

Die voor een goed, maar bescheiden salaris elke dag voor de klas staan.

Die jongeren het leven in helpen en klaar maken voor de toekomst.

Die niet vragen om een optiepakket, maar om een warm en schoon klaslokaal.

Voor mij zijn de helden van Nederland de mensen die werken in de zorg.

Die dag en nacht werken voor kwetsbare mensen en hen met liefde verzorgen.

Die niet vragen om een bonus, maar om extra tijd en een praatje aan het bed.

Voor mij zijn de helden van Nederland de mensen die werken voor onze veiligheid, de politieagenten, de brandweerlieden, de ambulancebroeders die soms met gevaar voor eigen leven anderen proberen te helpen.

Die niet vragen om een afkoopsom, maar om respect in plaats van klappen en stenen.

Al deze mensen nemen zelf verantwoordelijkheid.

Deze mensen klagen niet over achteruitgang, maar weten met bescheiden middelen belangrijke zaken te realiseren.

Van zulke mensen kan Nederland er nooit genoeg hebben.

Deze mensen werken aan de toekomst van ons prachtige land.

Respect voor elkaar, dat is wat we de komende tijd in Nederland hard nodig zullen hebben.

Er samen voor staan!

Respect voor elkaar betekent ook respect voor elkaars meningen.

In onze democratie is geen enkele opvatting of mening bij voorbaat verdacht.

Iedereen moet kunnen zeggen wat hij of zij denkt.

Voor dat fundamentele recht sta ik en dat zal ik blijven verdedigen.

Maar respect voor elkaar betekent niet alleen de vrijheid om je mening te uiten, maar ook de vrijheid om naar meningen van anderen te luisteren.

Hoor en wederhoor, luisteren naar elkaars argumenten en respect hebben voor elkaars gevoelen, behoren tot de kernvaardigheden van elke burger.

Vrijheid en verantwoordelijkheid horen bij elkaar.

Samen leven doe je niet alleen.

Samen.

Dat is altijd de kracht van Nederland geweest.

Samen, juist in moeilijke tijden.

Samenwerken aan de toekomst van Nederland.

Zo heeft Nederland zich immers altijd staande gehouden.

Samen, als christendemocraten en als Nederlanders.

Dank u wel.